

filium qui creditur eam inter brachia sua ad celum portasse. Con-
gruum quippe erat ut qui matri sue in hoc mundo in infanzia sepius
innixus fuerat quem mater tanquam tenet infantulum et carissimum in fi-
num suum sepe locauerat. quem de loco ad locum gestauerat ut versa
vice mater de hoc mundo egrediens eodem inniteretur et ab eodem ad
celi palatium produceretur. **Iero.** Creditur quod ipse saluator quantum datur
intelligi per se totus festinus occurreret et cum ingenti gaudio secum eam
in throno collocauerat. Est ergo hec virgo beatissima quia non solum
sine purgatorio transiit et ab angelis deducta fuit. Et etiam quia a
proprio filio translata et super omnes angelos sublimata. ad dexteram
filii collocata fuit ubi iugiter interpellat pro peccatoribus. **Ie-**
ro. hec est preclara dies in qua meruit exaltari super choros an-
gelorum et in regni solio sublimata per christum gloriosa resedit. Unde
ipsa prefiguratur per **Bersabee** matrem **Salomonis** de qua legitur **3. R.**
ii. Positus est thronus matri regis que sedit ad dexteram eius. Di-
gne super omnes angelos exaltatur in celo que in mundo humiliaue-
rat se infra omnes homines. quia secundum **Aug.** humilitas exaltationis est
meritum. et exaltatio humilitatis est premium. Quanto enim quis per se
magis humiliat tanto illic magis exaltabitur. et ideo quia beata **Virgo**
fuit in mundo humilissima ideo in celo est sublimissima ubi sedet ad
dexteram dei filii tanquam regina angelorum et aduocata peccatorum. **Cl-**
amemus ad ipsam et dicamus **Eya** ergo aduocata nostra illos tuos
misericordes oculos ad nos conuerte. et secundum benedictum fructum
ventris tui nobis post hoc exilium ostende. Amen.

Alius Sermo de Beata Virgine In assumptione 32.

Hodie magnificata est anima mea pre omnibus diebus vite
mee. **Judith. xij.** Verba ista poterat dicere beata **Virgo** quando
ad celum fuit assumpta et super omnes choros angelorum exalta-
ta et ad dexteram filii collocata. hodie inquit magnificata est anima
mea quod. Quamuis magnam gaudium habuerim in filii mei conceptione
et in eius natiuitate et in eius resurrectione. tamen illud gaudium nihil
est in comparatione huius gaudii quod modo percipio in eterna ei frui-
tione. Tangunt autem duo in his verbis. Primum est celestis gaudii
beate virginis in celis collocati immensitas. Secundum est illius immensi-
tatis incompatibilitas. primum ibi. hodie magnificata est anima mea.
Secundum ibi. pre omnibus diebus vite mee. Nota quod beata virgo fuit

hodie magnificata in celis siue exaltata ppter eius quā in mūdo
habuit humilitatem. **F**uit etiā hodie letificata ppter eam quā in
mundo sustinuit penalitātē. **F**uit tercio beatificata cōtra eam quā
in mundo pertulit miseriam et erumnositatē. **P**rimo dico qd fuit
hodie magnificata ppter eius humilitatē quā habuit in mundo
Quia enim inter omnes homines humiliata in terris fuit. congru-
um fuit vt super omnes exaltaret in celis **I**hesus xi. **F**ons paruul⁹
in fluvium maximū creuit et in aquas plurimas redundauit lux et
sol ortus est et humiles exaltati sunt. **F**ons paruulus fuit beata vir-
go que parua. i. humilis fuit in terris. **I**ste fons hodie creuit in flu-
uium magnū quia hodie beata virgo celestibus delicijs magnifi-
cata et exaltata. **B**ernardus. **L**oquens ad eam dicit. **N**unq̃ super
choros angelorū sublimata conscendisses nisi prius infra omnes
homines humiliata descendisses ppter qd ip̃a dicit **L**uce. i. **R**espe-
xit humilitatē ancille sue vsq̃ et sanctūz nomen eius. **N**ota qd
xp̃s hodie fecit magna m̃ri sue tripliciter. **I**. ip̃am matrē carissimā
exaudiendo. **I**. ip̃am tanq̃ sponsāz amantissimā in suū tabernaculū
introducendo. **I**. ip̃am tanq̃ reginā nobilissimā sup̃ om̃es in throno
regis collocando. **P**rimo fecit ei magna ip̃am tanq̃ matrem. ca. ex-
audiendo. **I**psa enī p̃figurata est in bersabee matrē Salomonis de q̃
legit̃ iij. **R**. **S**. **D**ixit bersabee ad salomonē petitionē vnā habeo ad
te. qui dixit. **P**ete m̃r. neq̃ enī fas ē vt aliquid negem tibi. **V**is scī-
re q̃ fuit petitio qm̃ bersa. hodie pponit filio suo. **S**i inueni inquit
grām in oculis tuis da mihi populū pro quo obsecro **I**hesus. vii.
Populus ille sunt vnīuersi peccatores qui honozant beatā virgi-
nem pro quibus virgo iugiter orat. **A**udi nos o virgo et ora p no-
bis nam te fili⁹ nihil negās honozat. **S**al. nos vsq̃ te orat. **N**oli
desperare o peccator m̃r xp̃i ē mater tua. si vis agere penitentiam
orabit pro te filium. **B**ernar. **T**u m̃r dei tu m̃r rei. tu mater regis
tu mater iudicis. tu m̃r exulis. **C**ū sis vtriusq̃ m̃r discordiā inter
filios sustinere nequis. **I**n hui⁹ signū ip̃a depingitur iuxta crucez
sub brachijs christi versus aquilonem vt si christus extēderet ma-
num contra peccatorem ad percutiendum eū et proficiendū in ge-
bennam. ip̃a se interponit precibus et peccatōrē reconciliat. **B**er-
nardus **N**emo tam idoneus qui gladio ferienti pro nobis manum
obijciat vt tu domīna amantissima per quā christum suscepimus
misericordia.

misericordia de manu de
tanq̃ sponsā amantissimā
Dixit de hōte ad cub
per omnes mulieres et p
terp̃at dūata et signi
clauat. **A**lluerus inter
ans sup̃ oēs **I**ste alluer
xp̃i in cub. xulū suū. i.
luna sua. **H**ec ē speciosa
et amica mea et macula
et **H**ec ē speciosior sole
nata inuenit purior. **V**is
Ca. vi. **Q**ue ē ista que p
na electa vt sol. **A**. **Q**uo
aurore nūc soli nūc luna
crius est luna **I**nt̃ illa q̃
q̃ lucet inter diē et noctē.
lam xp̃s hodie introiit
et matrē vtrā et decorā sp̃i
tu s̃ci associat. **O** homo in
et speciosa vt p te ad oīa
p̃p̃a tanq̃ reginā nob
ōdo puer. **V**lamo. **M**ulte
reginā. **I**hesus de q̃ p̃t **I**hesus
vā corā eo super oēs mu
ei. **H**ec est mulier mirabili
gnū magnū apparuit in
bus eius et corona x̃i. **S**tell
beatā virginē que fuit ami
tus et repluerat et grā s̃ci
mutabilitatē hui⁹ m̃ri q̃ f
stellaz erat in capite ei⁹ q̃
tā singularit et specialit occ
nuenit in angelis hāc ip̃a h
fior sole et sup̃ oēm dūpositi
mit purior. **T**ante puritas

miserecordiā de manu domini nostri. **(S**ecundo fecit ei magna ipaz
tanq̃ sponsam amantissimā in suū cubiculū itroducēdo **h**ester. **ij.**
Ducta est hester ad cubiculū regis **Assueri** et adamauit eā rex su
per omnes mulieres et posuit dyadema regni sup ea. **ci.** **h**ester in
terp̃tat̃ eleuata et significat be. ṽginē q̃ hodie sup oēs creaturas
eleuata ē. **Assuerus** interp̃tat̃ beatitudo et significat xpm qui ē be
atus sup oēs **Iste assuer.** i. xps duxit hodie reginā hester. i. beatā
ṽginē in cubiculū suū. i. ad celū. **Cā. i. c.** **I**ntroduxit me rex in cel
laria sua. **h**ec ē speciosa quā xps laudās ait **Cā. iij.** **T**ota pulcra
es amica mea et macula nō est in te. **de cuius speciositate dicit̃ Sap.**
vij. **h**ec ē speciosior sole et sup oēm dispositionē stellaz. luci cōpa
rata inuenit̃ purior. **vis** scire q̃ speciosa. **Audi** quid de ea dicatur
Cā. vi. **Q**ue ē ista que p̃gredit̃ sicut auroza õsurgēs pulcra vt lu
na electa vt sol. **ae.** **V**ides q̃ p̃p̃t̃ ei pulcritudinē amirabilē nūc
auroze nūc soli nūc lune õparat̃ **I**n illa q̃ lucēt de nocte nihil pul
crius est luna **I**n illa q̃ lucēt de die nihil pulcrius ē sole. **I**nter ea
q̃ lucēt inter diē et noctē. nihil pulcrius ē auroza. **h**ac pulcrā spon
sam xps hodie introduxit in cubiculū suū. **Aug.** **T**e ip̃e rex regū
vt matrē verā et decorā sponsam p̃e omnib⁹ diligēs amoris āpler
ru sibi associat. **O** homo inuoca hodie beatā virginē que mat̃ xpi
est et speciosa vt p̃ te ad dñm int̃cedat. **(T**ercio fecit ei deus ma
gna ipaz tanq̃ reginā nobilissimā sup oēs in throno regni collo
cādo **puer. vltimo.** **M**ulte st. **agre. di. ae.** **U**nde ip̃a p̃figurata ē p̃
reginā. **h**ester **de q̃ d̃f hester. ij.** **h**abuit gratiā corā rege et misericor
diā corā eo super oēs mulieres et posuit dyadema regni in capite
ei⁹. **h**ec est mulier mirabiliter decorata de qua dicit̃ **Apo. c. xij.** **S**i
gnum magnū apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedi
bus eius et corona xij. stellaz in capite eius. **M**ulier hec significat
beatā virginē que fuit amicta sole qz xps sol iusticie eā delictis in
tus et ex repleuerat et gr̃a sua illustrauerat. **L**una fuit sub pedib⁹ qz
mutabilitatē hui⁹ m̃di q̃ significat̃ p̃ lunā trāsierat. **C**orona xij.
stellaz erat in capite ei⁹ qz xij. vtutes q̃ in diuersis sanctis fulgent
eā singularit̃ et specialit̃ decorauerūt. **(P**rima stella ē puritas q̃
inuenit̃ in angelis **h**ac ip̃a habuit excellētius **Sap. vij.** **h**ec ē speci
osior sole et sup oēm dispositionē stellaz. i. angeloz luci õpata in
uenit̃ purior. **T**ante puritatis fuit hec ṽgo q̃ de ip̃a xps nasci vo

lult **Anselm**. Decebat ut hominis illi⁹ acceptio de purissima **vgi**
ne fieret ut ea puritate niteretur **vg** q sub deo nequit maior itelligi
Secda stella e ostentia q fuit in p^{ri}archis. hanc ipa habuit excellē
tius habuit qz ostentia in exilio cū videlz fugisset in egiptū vbi cō
stater expectabat reditū ad suā patriā. habuit eē ostentia i triduo
cū qreret filiū p tridū donec iueniret **Lu. ij.** habuit etiā ostentia
iuxta crucē pseuerādo. **Jo. xix.** Stabat iuxta crucē ihu m^r ei⁹ **ae.**
Tercia stella e cognitio q fuit in p^{ph}is q multa secreta dei noue
rūt. hanc ipa excellētius habuit. nūqz eni aliqz p^{ph}az tot secreta
dei tā pfecte nouit sicut beata **vg**. **Anselm**. Quid de deo nō sapi
ebat in q sapia dei latitabat et in vtero sibi corp⁹ aptabat. **Quar**
ta stella e fides q magna fuit in aplis. hanc ipa excellētius habuit
qz aplis in fide dubitantib⁹ q a xpo fugientib⁹ ipa firma in fide per
mansit q xpo semp adhesit. De hui⁹ fide dicit **fulgenti** in scdi ho
minis matre grā dei mūdā serualit q carnē mēti otulit firmissimā
fidē q carnis abstulit omnē libidinē q qz ipa i sabbato scō discipul⁹
oibus in fide dubitantib⁹ ipa in fide p^{ma}nsit ideo sabbatū speciali
ter in honore ipsi⁹ colit libēter potes eā honorare ut ipsi⁹ meritis
merearis in fide solidari. **Quinta** stella est caritas q magna fuit
in martirib⁹ q ex feruore caritatis sustinuerūt mortē p xpo **Can.**
vij. fortis ē ut mors dile. aq. multe nō po. extinguere caritatē. hanc
ipsa habuit excellenti⁹ nec mix si ipsa ampli⁹ dilexit xpm cui⁹ erat
m^r qz martires q erāt ei⁹ sui. iō btā dei genitrix cui⁹ cādor v^gini
tatis hē plātatio rose in iericho speciali⁹ refulsit. splēdidi⁹ emicuit
circūdata caritatis officio **Sexta** stella e huilitas q magna fuit
in cōfessorib⁹ q in humilitate deo puerūt q ideo magnā grāciam
apud christū pmeruerūt. **vñ** de⁹ supbis resistit humilib⁹ aut dat
grāciā. i. **De. v.** hanc beata virgo excellentius habuit que p sui hu
militatē meruit fieri m^r dei **Lu. i.** Resperit humilitatē ancille s. **ae.**
Bern. sine huilitate audeo dīe nec marie v^ginitas placuisset deo.
Septima stella e exēplaritas q fuit in doctozib⁹ qbus dicit **Mat**
v. Sic luceat lumē vestrū corā hoib⁹ ut videāt opa v^{ra} bona **ae.**
hanc ipsa excellentius habuit cuius tota vita exemplū sanctitatis
exstitit **Jeronimus** habetis i ea quid eligere quid respuere. habet.
in ea magisteria pbitatis expressa. **Octaua** stella est diligētia mi
nistrandi que debz eē in sacerdotib⁹ de quib⁹. i. **Cor. iij.** Sic nos
estimet.

estimet homo ut ministros christi. ideo debent eē valde diligētes
in ministerio dei. **hāc ipsa habuit excellentius.** Quis pōt exprintere
q̄ diligēs fuit circa infantulū ihesuz ne delicata ⁊ tenerrima mem
bra eius leoderet. **Cū** man⁹ et pedes alligaret et in presepio reclina
ret. **Aug⁹** Ministrā christi fuisse mariā omnis qui sane sapit intelli
git absq̄ dubio ministra christi extitit quem vtero gessit partuq̄
p̄fūsum aluit fouit ⁊ inuoluit. **Firmiter credo q̄ beata vgo mul**
tociens de nocte surrexēt ut lactaret filiū ut eius p̄ueniret vagitū
quē vagientē sine dolore cordis audire nō poterat. **Nonā stella**
est deuotio q̄ dz ē i religiosis q̄ id postposuerūt curas sc̄li ut libe
ri⁹ vacare possent deuotioni. **hanc ip̄a excellentius habuit cuius**
sp̄s celestib⁹ otinue intendebat vnde ip̄a dicit. **Magnificat anima**
mea dominuz. vsq̄ ad finem. **Bernar.** **Virgo sancta vgo sobria**
vgo deuota nūq̄ castior illa nūq̄ deuotior. **Decima stella est cas**
titas que ē in vginibus de quib⁹ dicitur. ij. Coz. xi. **Despondi**
vos vni viro v. c. ex. xp̄o. **hanc ipsa excellēt⁹ habuit q̄ castissima**
omniū virginū fuit p̄pter qd̄ ipsa dicit virgo virginū. **Bernardo⁹.**
Tu ardore vetite ocupiscentie in tua vginēa carne eatenus extin
xisti ut is in ei⁹ aspectu ut astra munda sunt tātē mundicie carnē
tuā iudicauerit ut etiā sue diuine puritati eā agglutinet non de
sperit. **Undecima stella est fecunditas que inuenit in coniugatis**
hanc ip̄a habuit excellentius cui⁹ p̄les ē b̄ndicta sup̄ oēs creatur
ras. **Bernardo⁹.** **Quāta putas veneratione digna ē in qua humili**
tatē exaltat fecunditas partus ossecrat vginitatē. **In hoc etiā excel**
lit eius fecunditas q̄ nō puz nec hominē peccatorē s̄ deū hominē
mūdi redemptorē generauit. **vnde canit ecclesia.** **Felix nanq̄ es sa**
cra vgo maria vsq̄ deus nr̄. **Duodecima stella ē patientia que**
dz ē in viduis quib⁹ multe molestie irrogant q̄ nō hnt aliq̄ de
fensozē hāc patientiā excellenti⁹ habuit brā vgo oib⁹ viduis qd̄
maxime patet in hoc q̄ cū dilectū filiū suū videret alapis cedi con
spui illud opprobriū hominū fieri in cruce suspēdi. **Quis ex h̄ gla**
dio doloris et op̄atione cor ei⁹ trāfigeret. nūq̄ tñ vbu blasphemie.
vindictē. maledictiōis oītra iudeos ptulit Ambro. **Nihil tor**
uum in oculis marie nihil in vbis p̄car nihil in actu verecundū
ut ip̄a sp̄s corpis similitudini mētis fieret figura p̄bitatis sc̄do
dico q̄ fuit hodie letificata oītra eā quā in mūdo firmiter sustinuit

penalitate. unde ipsa cum hodie gustaret celestia gaudia. poterat dicere agrue illud **ps.** secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo. confitebor. **leti. a. m.** **Nota** quoniam beata virgo in mundo multos sustinuerit dolores pro timore precipue voluit de tribus. **Primo** de hoc quod filium dilectum per triduum amisit **Luce. ij.** Fili quid fecisti nobis sic ego et per tuum dolentes. **et.** contra hunc dolorem hodie letificata est quia filium sine timore amittendi inuenit **Eccl. iij.** Inueni quem diligit anima mea nec dimittam. **Secundo** de hoc voluit quod videbat filium stantem eorum iudicis ab omnibus despici et derideri **Bernardus.** In persona beate virginis. Cum fuisset illi intuita collaphis percussit faciem aspuit spinis coronari. opprobrium hominum fieri. commota sunt omnia viscera mea. contra hunc dolorem letificata est hodie quia vidit eum ab omnibus honorari laudari **Apo. viij.** Vidi turbam meam quam dicitur. ne. po. ex omnibus gentibus tribubus et linguis et populo. sancta. ante thronum in conspectu agni amictis stolis albis et palam in maiestate. et clara voce magna dicit. Salus deo nostro sedenti super thronum et agnum. Quis potest enarrare leticiam quam beata virgo habuit hodie de hoc quod audiuit voces angelorum et omnium sanctorum laudantium filium suum. **Tercio** de hoc maxime voluit quod filium suum in cruce pendentem pati et mori conspexit. **Lu. ij.** Tuam ipsius animam pertransibit gloria. scilicet doloris. contra dolorem hunc letificata fuit hodie quia puenit illic ubi filium suum vidit nunquam deinceps moriturus **Ro. vi.** Christus resurgens ex mortuis iam non morietur et mors illi ultra non dabitur. unde potest dicitur ad filium suum illud. **ps.** Confitebor tibi domine in toto corde meo. **et.** ubi ibi dominus in eternum permanet. **q. d.** beata virgo ad filium. letabor ideo et exultabo. et laudabo. tuum quia inimici qui te oderunt perierunt tu autem permanes et viues in eternum. sic patet secundum principale. **Tercio** dico quod hodie fuit beatificata contra eam quam in mundo pertulit miseriam et erubescit **Can. vi.** Viderunt eam filii syon et beatissimi. pre. unde poterat dicere hodie **Lu. i.** beatam me dicent omnes generationes. **Bernardus.** beatam te dicent omnes generationes. genitrix dei domina mundi. regina celi que omnibus generationibus vitam et gloriam genuisti. In te enim angeli leticiam iusti gloriam peccatores veniam inveniunt in eternum. **Nota** quod beata virgo excellenter est beatificata pro alijs sanctis quantum ad tria. primo in hoc quod christo vicinissima refidet sicut prefiguratum est **ij. R. ij.** Thronus positus est matris iuxta thronum regis quem sedet ad dextram eius **ps.** Altit regina ad dexteram. **Ieronimus.** Gloriosa et fe

riosa et fe
merita matris et virgo
chasti gloria refo
pote impare et precip
In celo regnat tam sub
role conferre valeat
hunc et mater chasti
ca tam in corpe qd in
nico. beata maria dgo
lius. Nec eni fas est o
ia et pars in matre fit
corde dicit Augustinus.
corpe et anima in filio
corruptionis erumina
tegritatis corruptio vi
gracia hunc beate virgo
na gaudia peruenire ma

De Sancta
Quoniam egredius
illuc. i. ad terram
quis exponi poss
Specialiter tamen magis
meo qui non solum rebus
excoctat. et. In hoc in v
tus nascendi miserabili
pmi ibi nudus egredius
tus moriar. **Nota** quod b
stinuit. **Am** miserabilem nu
tatem. mortis anxietate.
Contra secundum est regni in
ic miserabili replet. **Contra**
Primo dico quod sustinuit
mo nudat et spoliat rebus.
ars per tegumeto corpis ad
nat qua natura per tegumeto
Sar. vii de eo potest exponi qd

fiola et felix ad ethereū puenit thalamū ad celsitudinē throni inte-
merata mater et virgo processit atq; in regni solio sublimata post
christū gloriosa resedit. **Secundo** est in h̄ beatificata qz in celo alijs
pōt imperare et precipere **Eccl̄. xxiij.** In iherusalē ptās mea. **Iero.**
In celo regnat tam sublimis tam imperiosa vt pacem quibuscūq;
velit conferre valeat ppter qd ipsa dicit̄ regina celoz et dñā ange-
loz et mater christi. **Tercio** in hoc beatificata est qz iam glorifi-
cata tam in corpe q̄ in anima. **Bernardo.** Conregnat. audacter
dico. beata maria dgo cum anima et corporis stola clarificata s̄
filius. Nec enī fas est dicere qd pars corporis filij in ip̄a glorifica-
ta et pars in matre sit putrefacta. Caro enī filij caro matris. De
eodē dicit **Augustin.** Credimus Mariā letari leticia inenarrabili
corpe et anima in filio p̄prio per filiū p̄prium nec vllam seq̄ debere
corruptionis erumnā quā nulla secuta est cum filium pareret in-
tegritatis corruptio vt sit semper incorrupta quā tanta perfudit
gracia huic beate virgini deuote famulemur vt ei⁹ meritis ad eter-
na gaudia peruenire mereamur qd nobis concedat. **et**

De Sando Bartholomeo. Sermo.

Nous egressus sum de vtero matris mee nudus reuertar
illuc. i. ad terram de qua supple p̄cessi. **Job. i.** Verba ista
quib; exponi possunt de quolibet homine et de beato Job
Specialiter tamen magis proprie exponunt de beato Bartholom-
meo. qui nō solum rebus sed propria pelle nudatus fuit. q̄a viuus
excoriat⁹ ē. **pm** hoc in verbis premissis duo tangunt. **pmū** est mo-
dus nascendi miserabilis. **scdm** est qualitas moriendi lamentabilis
pmū ibi nudus egressus sum. **scdm** ibi nudus reuertar illuc. i. nu-
dus moriar. **Nota** qd beatus Bartholome⁹ in extremis quatuor su-
stinuit. **scdm** miserabilem nuditatē. **perfectā** paupertatē. **passionis** acerbi-
tatem. **mortis** anxietatē. **Contra** **pmū** est veste glorie circūornat⁹
Contra **scdm** est regnū indeficiens adept⁹. **Cōtra** **terciū** gaudio
inimitabili replet⁹. **Contra** **quartū** vite eterne securitatem assecut⁹.
Primo dico qd sustinuit miserabilem nuditatē. Miserabile est qd ho-
mo nudat⁹ et spoliat⁹ reb⁹. Miserabili⁹ est qd nudat⁹ vestibus quas
ars p tegumēto corporis adinuenit. Miserabilissimū est qd pelle nu-
dat⁹ quā natura p tegumēto ossiū dedit. hoc mō fuit nudat⁹ beatus
Bar. vii de eo pōt exponi qd dī **Eccl̄. v.** Sicut nud⁹ ē egressus de